

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

ISSN 3088-1641 (Online) ปีที่ 43 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2569)

เจ้าของ: ศูนย์วิจัยภาษาและวรรณคดีไทย ภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อ: วารสารภาษาและวรรณคดีไทย
ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท วังใหม่ ปทุมวัน กทม. 10330
โทรศัพท์: 0-2218-4687
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/THlanglit>
Email: thlanglitjournal@gmail.com

Thai Language and Literature

ISSN 3088-1641 (Online) Volume 43 Number 1 (January – June 2026)

Publisher: Research Center for Thai Language and Literature,
Department of Thai, Faculty of Arts,
Chulalongkorn University

Editorial Office: Thai Language and Literature
Department of Thai, Faculty of Arts,
Chulalongkorn University
Phyathai Road, Wangmai, Pathumwan,
Bangkok 10330, THAILAND
Telephone: 0-2218-4687
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/THlanglit>
Email: thlanglitjournal@gmail.com

บรรณาธิการ:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยรัตน์ พลमुख

บรรณาธิการภาษาอังกฤษ:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คารินา โชติรวี

คณะบรรณาธิการ:

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. ประคอง นิมนานเหมินท์	สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต	สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
Professor Dr. Peter Skilling	Fragile Palm Leaves Foundation
Professor Dr. Justin McDaniel	University of Pennsylvania
รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐพร พานโพธิ์ทอง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. ประมินทร์ จารูวร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. วริษา ไอสถานนท์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. สาวิตรี คทวนิช	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐกาญจน์ นาคนวน	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารียา หุตินทะ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์ ดร. ไกล่รุ่ง อามระดิษ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฝ่ายจัดการวารสาร:

วัลลี ภูมิพงศ์ไทย

Editor-in-Chief:

Asst. Prof. Chairat Polmuk, Ph.D.

Language Editor:

Asst. Prof. Carina Chotirawe, Ph.D.

Editorial Board:

Prof. Emeritus Pranee Kullavanijaya, Ph.D.	National Research Council of Thailand
Adjunct Prof. Prakong Nimmanahaeminda, Ph.D.	Office of the Royal Society
Prof. Emeritus Cholada Ruengruglikit, Ph.D.	Office of the Royal Society
Prof. Peter Skilling, Ph.D.	Fragile Palm Leaves Foundation
Prof. Justin McDaniel, Ph.D.	University of Pennsylvania
Assoc. Prof. Natthaporn Panpothong, Ph.D.	Chulalongkorn University
Assoc. Prof. Poramin Jaruworn, Ph.D.	Chulalongkorn University
Assoc. Prof. Varisa Ostananda, Ph.D.	Thammasat University
Assoc. Prof. Savitri Gadavanij, Ph.D.	National Institute of Development Administration
Asst. Prof. Natthakarn Naknuan, Ph.D.	Mahidol University
Asst. Prof. Areeya Hutinta, Ph.D.	Silpakorn University
Klairung Amratisha, Ph.D.	Chulalongkorn University

Journal Administrator:

Wanlee Poompongthai

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย เป็นวารสารวิชาการด้านมนุษยศาสตร์ของศูนย์วิจัยภาษาและวรรณคดีไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออกตีพิมพ์เผยแพร่มาตั้งแต่ พ.ศ. 2526 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านภาษาไทย วรรณคดีไทย วรรณกรรมไทย คติชนวิทยา รวมทั้งศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาษาศาสตร์ มานุษยวิทยา การเรียนการสอนภาษาไทย และภาษาต่างประเทศที่สัมพันธ์กับภาษาไทย

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย เป็นวารสารราย 6 เดือน เผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน และ ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม) กองบรรณาธิการวารสารภาษาและวรรณคดีไทย ยินดีรับพิจารณาต้นฉบับผลงานวิชาการในศาสตร์สาขาดังกล่าวข้างต้น ที่เป็นบทความวิจัย บทความวิชาการที่ไม่ใช่งานวิจัย บทความปริทัศน์ และบทปริทัศน์หนังสือ ซึ่งเขียนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ผลงานที่ส่งมาให้วารสารพิจารณาตีพิมพ์ต้องไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการฉบับใดมาก่อน และต้องไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น

บทความที่ส่งมาให้วารสารพิจารณาตีพิมพ์ จะได้รับการกลั่นกรองคุณภาพแบบไม่เปิดเผยตัวตนสองทาง (double-blind peer review) โดยผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 3 คน ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้นหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ผลการพิจารณาจากกองบรรณาธิการถือเป็นที่สุด ทั้งนี้ วารสารภาษาและวรรณคดีไทยไม่มีนโยบายเก็บค่าธรรมเนียมในกระบวนการพิจารณาและตีพิมพ์จากผู้เขียน

ผู้สนใจส่งบทความ โปรดส่งต้นฉบับบทความตามช่องทางและรูปแบบที่กำหนดไว้ในข้อแนะนำการส่งบทความ ซึ่งดูรายละเอียดได้ที่ท้ายเล่มวารสาร หรือเว็บไซต์ของวารสาร <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/THlanglit>

เนื้อหาและข้อคิดเห็นในบทความเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน ไม่ถือเป็นความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการและคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบทความเป็นของผู้เขียนและของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตจากผู้เขียนและกองบรรณาธิการวารสารภาษาและวรรณคดีไทยเป็นลายลักษณ์อักษร

Thai Language and Literature

Encompassing a wide range of academic disciplines in the humanities, *Thai Language and Literature* is a peer-reviewed academic journal published by the Research Center for Thai Language and Literature, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. Issued regularly since 1983, the journal aims to promote high quality scholarship on Thai language, Thai literature, folklore and other related areas such as linguistics, anthropology, Thai language learning and teaching, and foreign languages in relation to Thai through the publication of research articles, non-research academic articles, review articles and book reviews.

Published twice a year in June and December, *Thai Language and Literature* welcomes the submission of articles based on original research from all relevant disciplines indicated above either in Thai or English. The submitted manuscripts must not have been published in any other academic journals, or be under the consideration of any other academic journals or publication.

Each submitted manuscript will receive a double-blind peer review, refereeing by at least three anonymous referees in the related fields. The decision of the Editorial Board is final. **The journal does not impose any charges from submission to publication.**

To submit your manuscript to this journal, kindly follow the guidelines indicated in the journal or the journal's website – <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/THlanglit>.

Articles and reviews in *Thai Language and Literature* reflect the opinions of the contributor. The publisher holds no responsibility for any of the opinions expressed.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced without the written permission from the publisher.

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

ISSN 3088-1641 (Online) ปีที่ 43 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2569)

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	(1)
บทความวิจัย	
มโนอุปลักษณ์บุญและบาปในหนังสือธรรมะร่วมสมัยภาษาไทย	1
บูรณิน สุพรรณราช	
ศิริพร ภักดีผาสุข	
รูปแบบและตำแหน่งของถ้อยคำแสดงการเป็นผู้ฟังของผู้เรียนภาษาไทย	55
ชาวจีน: การศึกษาตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์ภาษาระหว่างกลาง	
เจวีย์ หยาง	
รศารัตน์ ศรีพันธุ์วรสกุล	
จาก “เพื่อ” สู่ “เพราะ”: ความสัมพันธ์ทางความหมายและสันนิษฐาน	116
ที่มาของการใช้คำ	
ชินภัทร หนูสงค์	
ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนครูไทยในหนังสือ <i>ครูดีในดวงใจ</i>	164
กฤษณะ ชมภูวง	
ณัฐพร พานโพธิ์ทอง	
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครหญิงกับความเชื่อเรื่องเหนือธรรมชาติใน	219
นวนิยายแนว Romantic Suspense ของปองวุฒิ รุจิระชาคร	
หวัง ชิงหัว	
วีรวัฒน์ อินทรพร	
คอลัมน์ประจำฉบับ	
คำไทย-คำเทศ	264
กฤตกร สารกิจ	

Thai Language and Literature

ISSN 3088-1641 (Online) Volume 43 Number 1 (January – June 2026)

Contents

Editor's Note (1)

Research Article

Conceptual Metaphors of PUÑÑA and PAPA in Contemporary 1

Thai Dharma Books

Buranin Suphannarach

Siriporn Phakdeephassook

Forms and Positions of Backchannels by Chinese Learners of 55

Thai: An Interlanguage Pragmatic Study

Jue Yang

Radarat Sripunvoraskul

From “**phā:**” to “**phā?**”: Semantic Relationship and 116

Hypothesized Origins of Usage

Chinnapat Noosong

The Relationship Between Linguistic Devices and 164

Representations of Thai Teachers in the Booklets Entitled

Khru Di Nai Duangchai

Pajaree Noobunkong

Prapaipan Phingchim

The Relationship between Female Characters and 219

Supernatural Beliefs in the Romantic Suspense Novels of

Pongwut Rujirachakorn

Wang Qinghua

Weerawat Intaraporn

Thai Words-Foreign Words

Krittakorn Sarakit

บทบรรณาธิการ

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย ปีที่ 43 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2569) ของ ศูนย์วิจัยภาษาและวรรณคดีไทย ประกอบด้วยบทความวิจัย 5 บทความ และบทความ “คำไทย-คำเทศ” ซึ่งเป็นคอลัมน์ประจำสำหรับให้ความรู้เกี่ยวกับคำในภาษาไทยที่สัมพันธ์กับภาษาต่างประเทศ

บทความวิจัยด้านภาษา 4 เรื่องในฉบับนี้ใช้กรอบแนวคิดที่หลากหลายมาศึกษาข้อมูลที่น่าสนใจ ได้แก่ บทความ “มโนอุปลักษณะบุญและบาปในหนังสือธรรมะร่วมสมัยภาษาไทย” ของบุรณิณ สุพรรณราช และศิริพร รักดีผาสุข ซึ่งนำมุมมองการศึกษาอุปลักษณะตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน (cognitive semantics) มาวิเคราะห์การถ่ายทอดแนวคิดสำคัญทางพุทธศาสนาในบริบทร่วมสมัย และบทความ “รูปแบบและตำแหน่งของถ้อยคำแสดงการเป็นผู้ฟังของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน: การศึกษาตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์ภาษาระหว่างกลาง” ของเจี๊ยะ หยาง และรารัตน์ ศรีพันธุ์วรสกุล นำกรอบแนวคิดวจนปฏิบัติศาสตร์ภาษาระหว่างกลาง (interlanguage pragmatics) ซึ่งเป็นศาสตร์ที่ผสมผสานระหว่างการศึกษาการรับภาษาที่สอง (second language acquisition) และวจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatics) มาศึกษาถ้อยคำแสดงการเป็นผู้ฟังของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน

นอกจากนี้ยังมีบทความเรื่อง “จาก ‘เพื่อ’ สู่ ‘เพราะ’: ความสัมพันธ์ทางความหมายและสันนิษฐานที่มาของการใช้คำ” ของชินภัทร หนูสงค์ ซึ่งเป็นการศึกษาภาษาไทยเชิงประวัติ ผู้เขียนพิจารณาความสำคัญทางความหมายของคำว่า “เพื่อ” ซึ่งเป็นคำไทยแท้ กับคำว่า “เพราะ” ซึ่งเป็นคำยืมภาษาเขมร แต่มีความหมายร่วมกันคือบอกสาเหตุ ดังปรากฏหลักฐานในคำซ้อน “เพราะเพื่อ” ในวรรณคดีไทย จนกระทั่งในปัจจุบันคำว่า “เพื่อ” มีความหมายบอกจุดมุ่งหมายเพียงอย่างเดียว ขณะที่คำว่า “เพราะ” มีความหมายบอกสาเหตุ ส่วนบทความ “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนครูไทยในหนังสือครูดีในดวงใจ” ของกฤษณะ ชมภูง และณัฐพร พานโพธิ์ทอง นำแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (critical discourse analysis) มาวิเคราะห์ภาพตัวแทนของครูในหนังสือครูดีในดวงใจ ซึ่งผลิตโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเผยแพร่ผลงานของผู้ที่ได้รับรางวัล “ครูดีในดวงใจ” ผลการศึกษาจึงทำให้มองเห็นภาพครู “ในอุดมคติ” ในสังคมไทย

ในฉบับนี้ยังมีบทความด้านวรรณคดี คือบทความ “ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครหญิงกับความเชื่อเรื่องเหนือธรรมชาติในนวนิยายแนว Romantic Suspense ของ ปองวุฒิ รุจิระชาคร” ของหวัง ชิงหัว และวีรวรรณ อินทรพร ซึ่งศึกษาการนำความเชื่อเรื่องวิญญาณ ไสยศาสตร์ วัตถุลึกลับ และพื้นที่หรือโลกคู่ขนานมาตีความใหม่ในวรรณกรรมไทยร่วมสมัย โดยพบว่าองค์ประกอบเหล่านี้ไม่เพียงสร้างความลึกลับหรือความตื่นเต้นเท่านั้น หากแต่ยังเชื่อมโยงโครงเรื่องกับอารมณ์ ประสบการณ์ และบทบาทของตัวละครหญิง อันสะท้อนให้เห็นว่าความเชื่อดังกล่าวเป็นพื้นที่ของการกดทับและการต่อสู้ต่อรองของผู้หญิงไปพร้อมกัน

บทความ “คำไทย-คำเทศ” ในฉบับนี้ ผู้เขียนคือ กฤตกร สารกิจ ขวนให้พินิจ ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายของคำว่า “มา” ในภาษาไทย และคำว่า “มา” หรือ “*มก* /mɔɔk/ ในภาษาเขมร

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความทั้ง 6 บทความในวารสารฉบับนี้จะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจด้านภาษาในบริบทต่าง ๆ ตลอดจนเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยของผู้ที่สนใจต่อไป

ชัยรัตน์ พลมุข

บรรณาธิการ